

Міністерство освіти і науки України
Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова
Педагогічний факультет
Кафедра педагогіки та методики початкового навчання

**ПРОГРАМА
ПІДСУМКОВОЇ АТЕСТАЦІЇ ЗДОБУВАЧІВ ДРУГОГО РІВНЯ ВИЩОЇ
ОСВІТИ «МАГІСТР» (1,10)**

Галузь знань: 01 Освіта/Педагогіка

Спеціальність: 013 Початкова освіта

Освітньо-професійні програми: «Початкова освіта та іноземна мова»;
«Початкова освіта та інформатика»; «Початкова та інклюзивна освіта»;
«Початкова та дошкільна освіта»;

Форма навчання: заочна/дистанційна

Програма підсумкової атестації здобувачів другого ступеня вищої освіти «Магістр» (1,10) / Укладачі:

кандидат педагогічних наук, професор Васютіна Т.М.
кандидат педагогічних наук, доцент Волошина В.В.,
кандидат педагогічних наук, доцент Коваль Т.В.,
кандидат педагогічних наук, доцент Коханко О.Г.,
кандидат педагогічних наук, доцент Лук'янчук С.Ф.
доктор педагогічних наук, професор Макаренко Л.Л.,
кандидат педагогічних наук, доцент Печка Л.Є.
кандидат педагогічних наук, доцент Себало Л.І.,
кандидат педагогічних наук, доцент Севастюк М.С.,
кандидат біологічних наук, професор Телецька Л.І.,
кандидат педагогічних наук, доцент Чабайовська М.І.,
кандидат педагогічних наук, доцент Чайченко В.Ф.,
кандидат педагогічних наук, доцент Янковська І.М.

За загальною редакцією:

- декана Педагогічного факультету Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова, кандидата педагогічних наук, професора **Олефіренка Т.О.;**
- завідувачки кафедрою педагогіки та методики початкового навчання, доктора педагогічних наук, професора **Матвієнко О.В.**

Технічні редактори:

кандидат педагогічних наук, доцент **Коханко О.Г.,**
кандидат педагогічних наук, професор **Васютіна Т.М.**

Рецензенти:

Мартиненко С.М., доктор педагогічних наук, професор, проректор з науково-педагогічної роботи Київського міжнародного університету.

Митник О.Я., доктор педагогічних наук, професор кафедри практичної психології Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова.

ЗМІСТ

Пояснювальна записка	4
РОЗДІЛ 1. Зміст підсумкової атестації здобувачів другого ступеня вищої освіти «Магістр» (1,10) зі спеціальності «Початкова освіта»	
Педагогіка: дидактика початкової школи	7
Методика та технологія навчання мовно-літературної освітньої галузі.....	8
Методика та технологія навчання математичної освітньої галузі.....	13
Методика та технологія навчання природничої освітньої галузі... ..	14
Методика та технологія навчання мистецької освітньої галузі	15
Методика та технологія навчання технологічної освітньої галузі... ..	16
Методика та технологія навчання освітніх галузей «Соціальна та здоров'язбережувальна» і «Фізкультурна»	17
РОЗДІЛ 2. Зміст підсумкової атестації здобувачів другого ступеня вищої освіти «Магістр» (1,10) зі спеціалізацій	
Іноземна мова.....	19
Інформатика... ..	20
Інклюзивна освіта	21
Дошкільна освіта	23
РОЗДІЛ 3. Критерії оцінювання	
Комплексний кваліфікаційний іспит	27
Захист магістерської роботи.....	28
СПИСОК ДЖЕРЕЛЬНОЇ БАЗИ	30

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Впровадження нормотворчих документів у систему освіти в Україні зумовило пошук нових підходів до професійної підготовки майбутніх учителів як конкурентоздатних, компетентних та всебічно освічених фахівців. Опираючись на Професійний стандарт за професіями «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти», «Вчитель закладу загальної середньої освіти», «Вчитель з початкової освіти (з дипломом молодшого спеціаліста)», головним критерієм роботи закладу вищої освіти є рівень підготовленості випускників до практичної діяльності, раціональне поєднання їх теоретичних знань з умінням застосовувати їх на практиці, сформованість його професійних компетентностей.

Програма підсумкової атестації здобувачів другого ступеня вищої освіти «Магістр» зі спеціальності 013 «Початкова освіта» розроблена відповідно до вимог підготовки фахівців, викладених у законодавчих та нормативних документах про вищу освіту. Її зміст орієнтує студентів не тільки на творче відтворення засвоєних педагогічних знань, а й на демонстрацію фахових умінь відповідно до освітньо-професійної програми підготовки магістрів. Дана програма має на меті, поряд із оволодінням знаннями про методичні та технологічні засоби організації освітнього процесу у початковій школі, формування здатності до викладацької діяльності у закладах загально середньої освіти.

Професійна підготовка магістрів зі спеціальності «Початкова освіта» (на базі перехресної спеціальності) передбачає, по-перше, опанування тем таких навчальних дисциплін як: «Педагогіка: дидактика початкової освіти», «Методика та технологія навчання мовно-літературної освітньої галузі», «Методика та технологія навчання математичної освітньої галузі», «Методика та технологія навчання природничої освітньої галузі», «Методика та технологія навчання технологічної освітньої галузі», «Методика та технологія навчання мистецької освітньої галузі», «Методика та технологія навчання освітніх галузей «Соціальна та здоров'язбережувальна» і «Фізкультурна». По-друге, вивчення навчальних дисциплін обраної освітньо-професійної програми: «Початкова освіта та іноземна мова»; «Початкова освіта та інформатика» чи «Початкова та інклюзивна освіта».

Змістове наповнення всіх навчальних дисциплін включено до програми підсумкової атестації здобувачів другого рівня вищої освіти «Магістр» зі спеціальності 013 «Початкова освіта». Екзамен визначає рівень теоретичних знань студента магістратури та вміння практично їх застосовувати. Питання, включені до програми державного іспиту, мають міжпредметний характер, який повинні виявити студенти у своїх відповідях.

Програма підсумкової атестації здобувачів ступеня вищої освіти «Магістр» зі спеціальності 013 «Початкова освіта» (на базі перехресної спеціальності) має на меті перевірити рівень фахової компетентності майбутнього вчителя початкової школи, що відповідає його освітньо-кваліфікаційній характеристиці. Вона сприяє виявленню рівня фундаментальної та спеціальної підготовки майбутнього фахівця другого рівня вищої освіти «Магістр». У цьому зв'язку, відповіді студентів

повинні бути теоретично обґрунтованими та професійно-орієнтованими, мають базуватися на педагогічному, психологічному та методичному матеріалі. Студенти повинні продемонструвати знання сучасних педагогічних методик та технологій для закладів загальної середньої освіти, їх методологію та значення для втілення сучасних освітніх програм.

Відповідно до змісту підготовки магістрів за спеціальністю 013 «Початкова освіта», під час проведення підсумкової атестації студенти повинні знати про:

- педагогіку як науку та навчальну дисципліну у професійній підготовці вчителя;
- місце та роль педагогічних знань у професійному становленні вчителя;
- методологічні засади та принципи відбору змісту і структури педагогіки як навчальної дисципліни;
- особливості форм, методів і прийомів навчання та вивчення основних освітніх галузей початкової школи у професійному становленні вчителя;
- перелік та коротку характеристику навчальних технологій, доцільних для реалізації змісту освітніх галузей в початковій школі;
- особливості та технологічні процедури авторських технологій навчання, розроблених в рамках сучасних педагогічних систем;
- методіку підготовки та організації освітнього процесу у закладах загальної освіти;
- особливості сучасних інноваційних технологій та методіку їх втілення в освітній процес;
- організацію наукової, методичної та навчальної діяльності вчителя закладу загальної середньої освіти.

Під час комплексного кваліфікаційного екзамену студенти магістратури повинні вміти:

- визначати зміст навчальної дисципліни через з'ясування кола наукових понять, законів, теорій, фактів, що становлять основи даної науки та враховуючи принципи її побудови: науковості, системності, дотримання пріоритету загальнолюдських цінностей;
- конкретизувати зміст навчальних дисциплін початкової школи у вигляді альтернативних програм та підручників;
- визначати систему знань, умінь та навичок, які передбачається сформувати в учнів на різних навчальних предметах з урахуванням нормативних документів (Державний стандарт початкової освіти, типові навчальні програми);
- вибирати та впроваджувати методи, засоби, форми організації навчальної діяльності учнів 1-4 класів;
- організовувати та здійснювати освітній процес у початковій школі на засадах сучасних технологій та інноваційних підходів: компетентнісного, діяльнісного, особистісно-орієнтованого, диференційованого та індивідуального, інтегрованого навчання;
- співвідносити раціональне та емоційне, конкретне та абстрактне, образне та логічне, індукцію та дедукцію під час навчання учнів молодшого шкільного віку;

- активізувати і стимулювати пізнавальну діяльність учнів за допомогою дидактичної системи ігор, вправ і задач з метою їх цілісного розвитку;
- обирати педагогічно доцільні навчальні технології при вивченні освітніх галузей початкової школи;
- застосовувати технологічні процедури з метою ефективного засвоєння учнями предметного змісту;
- моделювати уроки з навчальних предметів початкової школи із застосуванням сучасних педагогічних технологій;
- аналізувати авторські курси та програми, підручники та методичні розробки з метою визначення особливостей технологічних підходів при формуванні у молодших школярів ключових та предметних компетенцій і наскрізних умінь.

На підставі програми підсумкової атестації складаються екзаменаційні тестові завдання закритого та відкритого типів та практичні завдання, виконання яких відбувається у середовищі системи дистанційного навчання Moodle. Відповіді студентів під час іспиту мають показати: глибину розуміння і викладу матеріалу, повноту висвітлення теоретичних основ проблеми, врахування та аналіз сучасних досліджень науковців та методистів; логіку побудови відповіді, зв'язок питання з іншими питаннями курсу та суміжними дисциплінами; зв'язок теоретичного матеріалу з практичною діяльністю навчального закладу; знання науково-методичної літератури, сучасних програм; ерудицію, обізнаність, культуру усного мовлення та рівень володіння державною мовою.

РОЗДІЛ 1.

Зміст підсумкової атестації здобувачів другого ступеня вищої освіти «Магістр» (1,10) Спеціальності 013 «Початкова освіта»

«ПЕДАГОГІКА: дидактика початкової освіти»

Дидактика як галузь педагогіки. Поняття дидактики, її функції, завдання. Предмет дидактики. Основні категорії дидактики (навчання, освіта, викладання, учіння, знання, уміння, навички, закономірності, принципи, форми, методи, засоби навчання). Дидактика як система. Зв'язок теорії навчання з іншими науками. Цілепокладання в дидактиці. Сутність понять мета та ціль. Мета і завдання: їх співвідношення. Ієрархія цілей у процесі навчання.

Історія виникнення і розвитку дидактики. Основні дидактичні концепції (Я. А. Коменського, Ж.-Ж. Руссо, Й. Г. Песталоцці, Й. Ф. Гербарта, К. Д. Ушинського, Дж. Дьюї, Г. Г. Ващенко, П. Я. Гальперина, В. О. Сухомлинського). Розвиток дидактики в Україні. Методи дослідження в дидактиці.

Зміст початкової освіти. Поняття про зміст освіти, його складові частини: знання, уміння, навички; досвід емоційного ставлення до навколишньої дійсності і своєї діяльності, досвід репродукційної творчої діяльності. Освітня система України. Сучасні реформи змісту освіти. Фактори, що зумовлюють зміст освіти та сучасні вимоги до його формування. Основні документи, що відображають зміст освіти: державний стандарт початкової освіти, базовий навчальний план, типові навчальні програми, навчальні підручники, посібники. Їх призначення та структура.

Процес навчання як цілісна система. Поняття процесу навчання. Викладання, учіння та пізнання. Функції процесу навчання: освітня, розвивальна, виховна. Процес навчання як система. Структура процесу навчання (цільовий, стимулюючо-мотиваційний, змістовий, операційно-діяльнісний, контроль-регулюючий, оцінно-результативний компоненти). Види навчання та їх характеристика: догматичне, пояснювально-ілюстративне, проблемне, програмоване, дистанційне, розвивальне, модульне, інклюзивне. Ланки процесу засвоєння знань: сприймання, осмислення, розуміння, узагальнення і систематизація, застосування на практиці.

Методи, прийоми та засоби навчання. Поняття про методи навчання, їх ознаки. Функції методу навчання: освітня, виховна, розвивальна, організаційна, пізнавальна, стимулюючо-мотиваційна. Класифікації методів навчання. Методи навчання за джерелом передачі інформації (за зовнішньою формою): словесні, наочні, практичні. Методи за рівнем пізнавальної активності та самостійності учнів (за внутрішньою сутністю): пояснювально-ілюстративні, репродуктивні, проблемного викладу, частково-пошукові, дослідницькі. Методи навчання за логікою розгортання змісту (за внутрішньою сутністю): індуктивні, дедуктивні, традуктивні. Модель загальних методів навчання. Вибір (критерії, послідовність) та конструювання методів навчання. Поняття про прийом навчання. Засоби навчання, їх призначення, функції та види.

Форми організації навчання. Форми організації навчальної діяльності учнів на уроці. Поняття про форми організації навчання, історія їх виникнення: індивідуальне, індивідуально-групове, класно-урочна система, Белл-ланкастерська система взаємного навчання, Мангеймська форма вибіркового навчання, Дальтон-план, план Трампа, бригадно-лабораторне навчання. Урок як основна форма організації навчання у школі та цілісна дидактична система. Особливості уроку. Вимоги до сучасного уроку. Компоненти уроку. Відомі підходи до класифікації уроків. Типологія уроків за основною дидактичною метою та їх структура: урок засвоєння нових знань; урок формування вмінь і навичок; урок застосування знань, вмінь і навичок; урок узагальнення і систематизації; урок перевірки, оцінки та корекції знань, вмінь і навичок; комбінований урок. Проектування уроку як цілісної дидактичної системи. Нестандартні уроки. Позаурочні форми організації навчання молодших школярів (факультативи, екскурсії, лекції, семінари, дискусії, змагання, брейн-ринги, брифінги, «круглі столи», конференції, позакласне читання, лабораторні заняття, консультації, практикуми, репетиторство, домашні заняття, экзамени, заліки, колоквиуми). Форми організації навчальної діяльності учнів на уроці, їх види та характеристика.

Контроль і оцінювання навчальних досягнень учнів. Поняття контролю навчальних досягнень учнів, його завдання, функції (освітня, виховна, розвивальна, мотиваційно-стимулююча, управлінська) та види (попередній, поточний, тематичний, підсумковий, заключний). Основні принципи, що регулюють контроль навчальних досягнень учнів (гласність, об'єктивність, систематичність, диференційованість, індивідуалізація). Оцінювання навчальних досягнень учнів. Загальні критерії оцінювання. Поняття компетенції. 12-ти бальна система оцінювання. Рівні навчальних досягнень учнів (початковий, середній, достатній, високий). Формувальне оцінювання учнів НУШ. Методи педагогічного діагностування та оцінювання навчальних досягнень учнів.

Закономірності і принципи навчання. Сутність законів і закономірностей у дидактиці. Внутрішні і зовнішні закономірності процесу навчання, їх характеристика. Поняття про принципи навчання у дидактиці. Номенклатура принципів навчання: принцип систематичності та послідовності; принцип доступності, дохідливості викладання; принцип зв'язку навчання з життям; принцип свідомості й активності учнів; принцип наочності; принцип міцності знань, вмінь і навичок; принцип індивідуального підходу до учнів; принцип цілеспрямованості навчання; принцип емоційності навчання. Правила їх реалізації. Взаємозв'язок принципів навчання.

«МЕТОДИКА ТА ТЕХНОЛОГІЯ МОВНО-ЛІТЕРАТУРНОЇ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ»

Методика навчання грамоти. Наукові основи методики навчання грамоти. Педагогічні вимоги до процесу навчання грамоти з урахуванням вікових особливостей дітей. Короткий історико-критичний огляд методів навчання грамоти. Звуковий аналітико-синтетичний метод К. Ушинського та

удосконалення цього методу вченими-методистами. Основні періоди та етапи навчання грамоти за сучасним звуковим аналітико-синтетичним методом.

Добукварний період навчання грамоти. Основні навчально-виховні завдання добукварного періоду. Розвиток усного мовлення — провідний принцип і мета роботи в добукварний період. Види вправ з розвитку мовлення та мислення. Методика формування в учнів уявлень про слово, речення, розповідь. Методика ознайомлення учнів з фонетичними уявленнями. Методика паралельного застосування прийомів звукового аналізу та звукового синтезу. Моделювання і конструювання звукової та складової будови слів. Прийоми активізації словникового запасу першокласників. Методика ознайомлення учнів з технічними та гігієнічними вимогами успішного формування і розвитку навичок письма. Система підготовчих вправ з письма. Зміст, структура і методика уроків мови в добукварний період.

Букварний період навчання грамоти. Етапи букварного періоду та завдання кожного з них. Принцип частотності порядку вивчення букв на сторінках Букваря. Методика ознайомлення учнів з новими звуками та буквами, що їх позначають, з алфавітними назвами літер. Прийоми навчання складового читання. Види аналітико-синтетичних вправ у букварний період, методика їхнього проведення. Методика ознайомлення учнів з різними способами позначення м'якості приголосних. Прийоми розкриття звукового значення букв Я, Ю, Є, ї, Щ та буквосполучень ДЖ, ДЗ.

Принципи побудови тематичних розворотів сторінок Букваря. Способи та види читання, прийоми їхнього розвитку. Прийоми удосконалення мовлення та мислення учнів на змісті навчання, вміщеному в Букварі. Прийоми роботи над предметними та сюжетними малюнками, спрямовані на уточнення і збагачення словникового запасу учнів. Методика проведення словникових і словниково-логічних вправ у букварний період. Прийоми пояснення слів, виразів. Методика роботи над багатозначними словами, синонімами, антонімами, фразеологізмами, прислів'ями, загадками, скоромовками, наявними на сторінках Букваря. Прийоми вироблення в учнів умінь слухати вірші, розповідь, читання вчителя, учнів. Методика роботи над формуванням та удосконаленням умінь відповідати на запитання, будувати речення за опорними словами, за завданням учителя. Прийоми розвитку творчих здібностей, пізнавального інтересу, пізнавальної діяльності, пізнавальної самостійності у роботі над вивченням звуків та букв на їхнє позначення. Методика проведення пропедевтичної роботи над будовою слова, походженням елі», частинами мови, їхніми граматичними ознаками, елементами синтаксису та пунктуації. Методика навчання письма в букварний період. Психолого-дидактичні вимоги до навчання письма.

Методика навчання учнів писати нову букву, здійснювати її поєднання у складах, словах; писати слова, речення. Методика виконання вправ на уроках письма з елементами творчості. Структура та методи проведення уроків письма в букварний період. Методика проведення диференційованого читання, самостійної роботи на уроках читання та письма в період навчання грамоти. Основні завдання букварного періоду навчання грамоти. Методика використання додаткової літератури на уроках навчання грамоти. Програмні вимоги щодо обсягу знань,

умінь і навичок, якими мають оволодіти учні на кінець букварного періоду навчання грамоти.

Методика розвитку мовлення молодших школярів. Основні методи і прийоми формування в учнів початкових класів елементарних уявлень про: мову як знакову систему; виникнення мов світу; основні функції мови; мовлення як мову в дії, в спілкуванні між людьми; діалогічне та монологічне мовлення; етику мовлення, форми мовлення. Значення і завдання розвитку усного мовлення. Види вправ з розвитку усного мовлення. Прийоми розвитку етики мовленнєвої поведінки. Прийоми виховання в учнів уміння стежити за розвитком думки, виділяти найбільш вагомі слова для відповіді, зауваження, пропозиції, міркування.

Завдання і прийоми розвитку усного монологічного мовлення. Види навчальних монологів. Методика формування в учнів уявлення про текст, його тему, основну думку, будову, засоби зв'язку речень у тексті. Прийоми ознайомлення учнів з типами текстів: розповідь, опис, міркування. Прийоми формування в учнів уявлень про стилі українського мовлення. Прийоми розвитку вміння добирати мовні засоби для стилістично диференційованих висловлювань. Прийоми формування стилістичних умінь і навичок, методика реалізації їх у практичній діяльності молодших школярів. .

Зв'язне мовлення. Перекази. Переказ як складова частина системи розвитку мовлення молодших школярів. Класифікація переказів за дидактичною метою, типом мовлення, докладністю передачі змісту, місцем виконання. Методика поетапної підготовки до усного та писемного переказу текстів. Прийоми підготовки до написання переказу. Шляхи підвищення самостійності та творчої активності учнів у роботі над переказами різних типів.

Твори. Твір як складова частина системи розвитку мовлення. Класифікація творів за джерелом матеріалу, жанрами, місцем виконання, ступенем участі учнів у складанні тексту, розміром, метою виконання. Прийоми підготовки учнів до написання творів. Методика роботи над побудовою твору, розкриттям теми, складанням плану. Прийоми використання опорної групи лексики для написання твору. Методика аналізу учнівських робіт. Мовні помилки, шляхи їхнього подолання, критерії і норми оцінювання учнівських творів, переказів.

Методика роботи над словосполученням і реченням. Прийоми розвитку умінь правильно виділяти словосполучення як лексико-граматичну єдність з речення та самостійно будувати їх. Методика роботи над типовими помилками у побудові словосполучень шляхи запобігання їм, виправлення, подолання. Методи і прийоми, які забезпечують систему роботи над елементами синтаксису та пунктуації. Методика розкриття понять: речення, словосполучення, член речення, основа речення, підмет, присудок, головні, другорядні, однорідні члени речення, розділові знаки в реченні. Прийоми навчання учнів встановлювати смисловий і граматичний зв'язок між словами у реченні. Методика синтаксичного розбору речення. Методика удосконалення вмінь будувати речення, різні за метою висловлювання — розповідні, питальні, спонукальні.

Прийоми формування в учнів умінь виділяти логічний наголос у реченні відповідно до мети висловлення думки. Методика роботи над виробленням

практичних умінь будувати речення з однорідними членами та сполучниками. Методика роботи над конструктивними і творчими вправами. Прийоми вироблення умінь складати речення з епітетами, метафорою, порівнянням (без ознайомлення з термінами), з відносно закінченою думкою. Стилiстичні помилки у побудові речень, шляхи їхнього подолання, методика роботи над ними.

Методика навчання літературного читання. Виховне освітньо-пізнавальне значення читання в початкових класах. Короткий історико-критичний огляд методів літературного читання. Внесок українських методистів і педагогів початку ХХ ст. у розвиток методики літературного читання. Читання як вид мовленнєвої діяльності. Методика проведення голосного та мовчазного читання. Співвідношення цих двох видів читання в початкових класах. Прийоми розвитку та удосконалення якостей читання. Критерії виявлення свідомого читання. Прийоми роботи, спрямовані на усвідомлення змісту прочитаного. Вимоги до правильного читання, умови його забезпечення. Прийоми запобігання типовим помилкам і методика виправлення їх у роботі над літературними жанрами. Прийоми формування та удосконалення виразного читання, дидактичні умови його забезпечення. Етапи роботи над художнім твором. Основні завдання етапу первинного та вторинного синтезу. Етап глибокого аналізу твору, його основні завдання. Прийоми розвитку пізнавального інтересу на уроках читання у роботі над різноманітними літературними жанрами (художнє оповідання, казка, вірш, байка, науково-популярна стаття, нарис, усна народна творчість). Прийоми розвитку логічного мислення на уроках читання. Методика розвитку творчих здібностей молодших школярів у роботі над літературними жанрами. Методика розвитку вмінь ставити запитання, спрямовані на встановлення причинно-наслідкових зв'язків у розвитку сюжету, мотивів поведінки, дій, переживань героїв, визначення їхніх головних рис характеру, розкриття композиції твору; аналіз зображувальних засобів і особливостей мови персонажів у єдності з розкриттям змісту та оцінкою поведінки героїв; з'ясування ставлення автора до зображених у творі подій. Види, прийоми роботи, що передують читанню літературних творів для підготовки учнів до їхнього сприймання.

Методика проведення словникової роботи. Прийоми розкриття лексичного значення слів. Прийоми використання народної творчості, вміщеної на сторінках читанок, стосовно змісту виучуваного тексту. Методика опрацювання тексту за планом: малюнковим, поширеним, стислим, деформованим, цитатним. Методика опрацювання народних та авторських казок відповідно до їхніх тематичних особливостей. Методика вивчення байок, прийоми розкриття та усвідомлення алегорії, моралі, художніх образів, мовних засобів. Методика вивчення віршів з урахуванням їхніх видових і змістових особливостей. Методика опрацювання науково-популярної статті та нарису. Види наочності на уроках читання, методика її використання. Структура уроків читання на вивчення нового матеріалу та узагальнення знань. Засоби підвищення їхньої ефективності.

Методика позакласного читання. Завдання та організація позакласного читання в початкових класах. Форми керівництва позакласним читанням. Три етапи формування читацької самостійності учнів, завдання кожного з них. Види

уроків позакласного читання, їхній зміст та основні завдання. Облік і оцінка знань з позакласного читання.

Методика вивчення елементів фонетики і графіки. Методика вивчення фонетики у тісному взаємозв'язку з орфоєпією та графікою. Методика повторення фонетичних знань, набутих учнями в період навчання грамоти. Методика розкриття взаємозв'язку в знаннях фонетики і графіки, орфоєпії та орфографії. Прийоми, які активізують розумову діяльність молодших школярів у роботі над фонетичним матеріалом.

Методика вивчення елементів словотвору. Методика ознайомлення з елементами словотворення. Значення і завдання роботи над морфемною будовою слова. Прийоми розкриття понять: споріднені слова, основа слова, закінчення, корінь, префікс, суфікс, спільнокореневі слова. Методика пояснення ролі морфем у вираженні лексичного та граматичного значення слів. Методика часткового та повного морфемного аналізу слів, його зв'язок зі звуко-буквеним, орфографічним і словотворчим аналізом.

Методика вивчення елементів граматики. Значення граматичних знань для засвоєння орфографії. Обсяг знань з граматики, принцип розташування граматичного матеріалу за роками навчання. Методичні умови, що забезпечують засвоєння граматичних понять, види граматичних вправ. Прийоми, що активізують засвоєння граматичних умінь. Методика формування у молодших школярів уявлень про частини мови на основі встановлення їхньої семантики, граматичних ознак і синтаксичної ролі. Методи та прийоми, які забезпечують систему логічної роботи над іменником, прикметником, дієсловом. Методика часткового та повного морфологічного аналізу слів.

Методика вивчення елементів орфографії. Методика опрацювання орфографічних правил, дидактичні умови їхнього засвоєння. Види орфографічних вправ, методика їхнього проведення. Диктанти, їхні види, методика проведення, оцінювання. Методика опрацювання помилок, виявлених у диктантах. Облік помилок, методика роботи над їхнім подоланням. Методика використання різних видів наочності, роздаткового матеріалу, диференційованих завдань у роботі над вивченням орфографії.

Методика вивчення елементів лексикології. Прийоми збагачення активного словникового запасу учнів. Методика використання міжпредметного змісту навчання на уроках рідної мови. Прийоми одночасного ознайомлення з лексикологічними відомостями та лексичним значенням слова. Прийоми практичного ознайомлення молодших школярів з найуживанішими синонімами, антонімами, багатозначними словами, поширеними омонімами, фразеологічними одиницями. Види лексичних вправ, методика їхнього виконання. Методика організації позакласної роботи з мови в початкових класах, спрямованої на розвиток образного мовлення. Види позакласної роботи, методика її проведення.

«МЕТОДИКА ТА ТЕХНОЛОГІЯ НАВЧАННЯ МАТЕМАТИЧНОЇ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ»

Загальні питання методики навчання математики в початковій школі. Сучасні нормативні документи початкової освіти. Мета та завдання вивчення початкового курсу математики. Характеристика змістових ліній освітньої галузі «Математика». Варіативність сучасних концепцій курсу математика для початкової школи України. Освітня галузь «Математика» у Типових освітніх програмах. Навчально-методичне забезпечення курсу математики в початковій школі.

Методика навчання нумерації цілих невід'ємних чисел. Методика опрацювання питань підготовчого (дочислового) періоду. Методичні підходи до формування понять натурального числа та нуля. Методика навчання нумерації чисел за концентрами. Аналіз типових помилок та шляхи їх подолання. Розширення поняття числа. Раціональні числа. Методика вивчення частин і дробів.

Методика навчання арифметичних дій та формування обчислювальних умінь і навичок. Арифметичні дії з числами в межах першого десятка. Вивчення таблиць додавання та множення й відповідних випадків віднімання та ділення. Вивчення прийомів усних обчислень в межах сотні, обчислень, що ґрунтуються на нумерації чисел. Вивчення письмового виконання арифметичних дій (додавання, віднімання, множення, ділення) в межах мільйона, ділення з остачею. Вивчення правил порядку виконання арифметичних дій у числових виразах, у тому числі з дужками. Аналіз типових помилок, що виникають під час опрацювання табличних, усних та письмових обчислень та шляхи їх подолання.

Методика вивчення найважливіших величин та одиниць їх вимірювання. Сучасні підходи до вивчення в курсі математики початкової школи величин: довжина, периметр, площа, час, швидкість, маса, вартість, місткість. Методика опрацювання кожної з величин: ознайомлення, способи вимірювання, одиниці вимірювання величин та їх співвідношення, дії над ними. Ознайомлення учнів із залежностями між величинами (ціною, кількістю і вартістю; швидкістю, часом і відстанню). Методика навчання розв'язування задач, що містять зазначені величини. Методика навчання розв'язувати прості арифметичні задачі на визначення швидкості, часу, відстані ціни, кількості та вартості товарів.

Методика навчання розв'язування простих сюжетних задач. Методична система навчання розв'язування сюжетних задач учнів початкової школи (автор С. Скворцова). Операційний склад загального уміння розв'язування сюжетних задач. Методи і прийоми навчання розв'язування простих сюжетних задач.

Методика навчання розв'язування складених сюжетних задач. Складові процесу розв'язування складених задач. Методична система формування умінь розв'язування складених сюжетних задач певного виду. Формування вмінь розв'язувати складені сюжетні задачі в курсі початкової школи за методичною системою М. Богдановича. Аналіз типових помилок, що виникають під час розв'язування задач та шляхи їх подолання.

Методика формування алгебраїчних уявлень та понять. Формування й розвиток в учнів понять про числові та буквені вирази, рівності й нерівності.

Ознайомлення з розв'язуванням задачі за допомогою складання числового виразу. Формування в учнів поняття про рівняння з однією змінною. Особливості формування вмінь учнів розв'язувати рівняння з однією змінною на одну-дві дії на основі взаємозв'язку між компонентами й результатами дій. Методика ознайомлення учнів з розв'язанням задач складанням рівнянь. Формування уявлення про нерівності з однією змінною. Особливості формування вмінь учнів розв'язувати прості нерівності способом добору. Формування в учнів уявлення про функціональну залежність.

Методика навчання геометричного матеріалу в курсі початкової школи.

Методика ознайомлення учнів з геометричними фігурами: точка, лінія (пряма, крива, ламана), відрізок, промінь, багатокутники (трикутник, чотирикутник, зокрема прямокутник (квадрат), інші багатокутники та їх елементи - сторони, кути, вершини), кут (прямий, гострий, тупий), коло і круг та їх елементи (центр, радіус, діаметр). Елементарні геометричні побудови (ознайомлення з побудовою прямокутного трикутника; прямокутника (квадрата) за вказаними довжинами сторін (на папері в клітинку); кола - за допомогою циркуля). Формування уявлень про геометричні фігури у просторі: куб, куля, циліндр, піраміда, конус. Методика ознайомлення з обчисленням периметру багатокутників, формулою обчислення периметра прямокутника (квадрата) за його сторонами. Методика навчання розв'язування задач геометричного змісту (пов'язані з обчисленням площі прямокутника).

**«МЕТОДИКА ТА ТЕХНОЛОГІЯ НАВЧАННЯ
ПРИРОДНИЧОЇ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ»**

Природнича освітня галузь в змісті інтегрованого курсу «Я досліджую світ». Цільове призначення природничої освітньої галузі. Характеристика типових освітніх програм та природничої освітньої галузі, що реалізує зміст інтегрованого курсу «Я досліджую світ». Принципи побудови та структура курсу. Міжпредметні і внутрішньопредметні зв'язки.

Характеристика підручників та робочих зошитів інтегрованого курсу «Я досліджую світ». Підручник як основний засіб навчання. Відповідність матеріалу чинних підручників інтегрованого курсу «Я досліджую світ» змісту програм. Робочий зошит на друкованій основі та його роль у навчанні учнів природничої освітньої галузі. Типи завдань робочого зошита за рівнями складності. Взаємозв'язок підручника та робочого зошита.

Методика формування природничих уявлень та понять засобами проблемних навчальних технологій. Уявлення про предмети та явища природи. Характеристика природничих понять (зміст та обсяг; одиничні та загальні; абстрактні та конкретні). Методика формування природничих понять. Термінологічна робота. Проблемна ситуація. Роль формування природничих понять в інтегрованому курсі «Я досліджую світ».

Організація і методика проведення предметних уроків з елементами дослідницької навчальної роботи. Структура предметного уроку. Особливості підбору обладнання. Навчальний дослід та його значення на предметних уроках.

Орієнтовна тематика предметних уроків в природничій освітній галузі інтегрованого курсу «Я досліджую світ».

Методика роботи з планом та картою на уроках вивчення природничої освітньої галузі. План і карта як джерело географічних знань. Вивчення топографічного плану місцевості, фізичної карти та карти природних зон України. Відмінність карт для початкової школи від тих, що застосовуються в основній та старшій. Методика вивчення плану місцевості та об'єктів на карті. Робота з контурними картами. Правила показу учнями об'єктів на карті.

Підготовка, організація та методика проведення сезонних екскурсій в природу засобами ігрових навчальних технологій. Екскурсія як форма організації навчання, її місце та значення у процесі навчання молодших школярів природознавству. Підготовка вчителя до сезонної екскурсії в природу та методика її проведення. Екскурсійне обладнання. Природоохоронна робота під час екскурсій. Ігрові навчальні технології.

Характеристика проектно-навчальної діяльності молодших школярів в куточку живої природи. Планування роботи і проведення занять. Складові обладнання куточка живої природи. Підбір рослин та тварин, організація догляду за ними. Орієнтовна тематика уроків з використанням проектно-навчальної діяльності в куточку живої природи. Проведення позаурочних та позакласних занять з учнями молодших класів у куточку живої природи.

Позаурочна робота з інтегрованого курсу «Я досліджую світ» та її значення. Види позаурочної роботи; робота в куточку живої природи, на навчально-дослідній ділянці. Фенологічні спостереження, ведення щоденника спостережень. Складання творчих проектів з елементами технологій критичного мислення.

«МЕТОДИКА ТА ТЕХНОЛОГІЯ НАВЧАННЯ МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ»

Мистецька освітня галузь в «Новій українській школі» та її розвивальні, виховні можливості. Інтеграція як основа впровадження нових методик навчання мистецтва в «Новій українській школі». Концептуальні основи інтегрованого курсу «Мистецтво» в «Новій українській школі». Мистецький тезаурус як фактор інтеграції. Загальні організаційно-методичні підходи до навчання мистецтва в контексті художньої дидактики. Моделювання уроків. Взаємоузгодження та інтегрування домінантних, синтетичних мистецтв.

Візуальне (образотворче) мистецтво та його місце у світовій культурі. Зміст, мета і завдання візуального (образотворчого) мистецтва у початковій школі. Художньо-творчий розвиток учнів на уроках образотворчого мистецтва. Психологічний і фізіологічний розвиток молодших школярів на уроках образотворчого мистецтва.

Предмет образотворче мистецтво в загальноосвітній школі. Державний стандарт освітньої галузі «Мистецтво». Особливості підготовки, організації та здійснення процесу навчання учнів образотворчому мистецтву. Загальні вимоги

до уроків образотворчого мистецтва: дидактичні, виховні, розвиваючі, організаційні. Типи, структура, мета уроків образотворчого мистецтва.

Основи образотворчого мистецтва. Основні закони, правила, прийоми та засоби композиції. Організація площини зображення. Врівноваження зображуваних форм. Композиція натюрморту. Тематична композиція. Декоративна композиція. Послідовність роботи над ескізом сюжетної композиції. Передача форми, простору та об'єму на площині. Характерні ознаки форми, пропорції, конструкції. Передача об'єму засобами графіки і живопису. Просторові відношення. Закони перспективи. Практичне засвоєння правил зображень просторових явищ. Основи кольорознавства. Різноманітні художні техніки та прийоми виконання образотворчих завдань.

Організація практичної діяльності вчителя початкової школи. Навчально-методичне забезпечення занять з образотворчого мистецтва. Форми і методи роботи вчителя на заняттях з образотворчого мистецтва. Методика організації естетичного сприймання дійсності та мистецтва в початковій школі.

Методика формування образотворчої компетентності молодших школярів. Формування в учнів початкових класів навичок передачі реальної форми предметів в об'ємі та на площині. Формування в дітей навичок формо та образотворення, конструктивних умінь. Передача об'єму окремих предметів на основі закономірностей спостережуваної перспективи.

Розробка конспектів уроків і моделювання уроків з різних видів художньої діяльності. Художній образ як основа композиційної діяльності молодших школярів. Різноманітні засоби створення художнього образу на площині та в об'ємі. Значення композиції у створенні художнього образу. Формування потреб і здібностей у молодших школярів до продуктивної художньої творчості, вміння створити виразний художній образ, оригінальну композицію того чи іншого виду образотворчого мистецтва. Навчання дітей основам структурної побудови композиції та вираження її емоційно-сміслового задуму.

Очікувані результати навчання здобувачів освіти в галузі «Мистецтво». Вимоги Державного стандарту початкової освіти до обов'язкових результатів навчання здобувачів освіти з мистецької галузі. Типові освітні програми. Вимоги до обов'язкових результатів навчання та компетентностей здобувачів освіти освітньої галузі «Мистецтво». Об'єкти, функції і види контролю навчальних досягнень учнів початкових класів. Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів початкових класів з образотворчого мистецтва. Ілюстративне календарне планування його структура та оформлення.

«МЕТОДИКА ТА ТЕХНОЛОГІЯ НАВЧАННЯ ТЕХНОЛОГІЧНОЇ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ»

Завдання перспективної та безпосередньої підготовки вчителя до проведення уроків трудового навчання. Перспективна підготовка вчителя до занять трудового навчання відбувається наприкінці року і включає такі етапи: вибір варіанту програми; підбір об'єктів навчальної праці; складання календарно-тематичного плану; матеріальне та методичне забезпечення; ознайомлення з

методичною, навчальною літературою, позитивним досвідом колег, самостійна розробка технологічної документації, підбір і виготовлення нових наочних посібників та зразків виробів. Безпосередня підготовка вчителя до занять трудового навчання.

Особливості уроків трудового навчання. Розробка конспекту уроку. Мета та її компоненти, варіанти об'єктів навчальної праці школярів, обладнання для вчителя та учнів, структура уроку, форми роботи.

Інструктаж та його значення на уроках трудового навчання. Класифікація інструктажу: за часом проведення (ввідний, поточний, заключний); за охопленням учнів (індивідуальний, груповий, фронтальний); за формою викладу навчального матеріалу (усний, письмовий, графічний, змішаний).

Значення, зміст та форми організації спільної роботи молодших школярів на уроках праці. Процес спільної роботи учнів на уроках праці та її значення. Форми організації спільної праці для виконання учнями трудових завдань та її характеристики (фронтальна сумісно-індивідуальна, фронтальна сумісно-послідовна, групова сумісно-індивідуальна, групова сумісно-послідовна, групова сумісно-взаємодіюча). Критерії поділу на групи. Вплив спільної праці на розвиток школяра.

Основні форми організації позакласної роботи з праці. Складові підсистеми позакласної роботи. Позаурочна, власне позакласна та позашкільна ланки. Принципи на яких базується позакласна робота (добровільності вибору; інтереси і запити; різноманітність та різновекторність; самодіяльності, активності, ініціативи та творчості; Форми організації позакласної роботи молодших школярів (масові, групові, індивідуальні).

Методика організації екскурсії з технологічної освітньої галузі. Значення екскурсії та її вплив на досягнення загальної мети трудового навчання та позакласної роботи з праці та техніки. Етапи екскурсії та методичні вимоги до організації їх.

«МЕТОДИКА ТА ТЕХНОЛОГІЯ НАВЧАННЯ ОСВІТНІХ ГАЛУЗЕЙ «СОЦІАЛЬНА І ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНА» ТА «ФІЗКУЛЬТУРНА»»

Мета та загальні цілі освітніх галузей «Соціальна і здоров'язбережувальна» та «Фізкультурна». Цілі Державного стандарту початкової освіти щодо соціальної, здоров'язбережувальної та фізкультурної галузей. Характеристика змістових ліній освітніх галузей.

Поняття та складові здоров'язбережувальної діяльності вчителя у умовах НУШ. Характеристика факторів ризику, що впливають на здоров'я молодших школярів під час навчання в школі. Види і засоби здоров'язбережувальних технологій, що застосовують у фізкультурно-оздоровчій діяльності.

Рухова активність учнів. Хвилинки здоров'я. Хвилинки здоров'я на уроках та в позаурочній діяльності. Їх різновиди.

Динамічна перерва. Методичні рекомендації щодо її проведення.
Характеристика ігор. Підготовка вчителя до проведення динамічних перерв.
Методика їх проведення.

Особливості проведення ігрової та змагальної діяльності учнів початкової школи. Ігри різної інтенсивності. Танцювальні вправи. Легоаеробіка. Спортивні ігри та естафети. Вимоги до проведення сучасного уроку з фізичної культури.

Пальчикова гімнастика. Методичні рекомендації щодо її проведення. Її основна мета. Роль пальчикової гімнастики у розвитку дитини 6-7 років. Пальчикова гімнастика у віршах.

РОЗДІЛ 2.

Зміст підсумкової атестації здобувачів другого ступеня вищої освіти «Магістр» (1,10) зі спеціалізацій

ОПП «Початкова освіта та іноземна мова»

Загальні питання методики навчання іноземної мови в початковій школі. Система навчання іноземної мови в початковій школі відповідно до вимог концепції НУШ. Зміст, цілі та засоби навчання іноземної мови в початковій школі у контексті положень Концепції «Нової української школи». Компетентнісний підхід до навчання іноземної мови молодших школярів, ключові компетенції, що формуються на уроках іноземної мови. Реалізація методичних принципів навчання іноземної мови та інтегрованих змістових ліній на уроці іноземної мови в початковій школі.

Методика навчання видів мовленнєвої діяльності молодших школярів. Засоби формування мовленнєвих компетентностей учнів. Формування та розвиток компетентностей молодших школярів в аудіюванні, говорінні, читанні та письмі. Методика навчання усного іншомовного мовлення, види ігрових вправ з навчання говорінню. Система вправ з навчання техніки читання англійською мовою. Формування навичок застосування інтерактивних технологій у навчання читанню, монологічному та діалогічному мовленню, аудіюванню. Особливості навчання письму на уроках іноземної мови. Навчання писемним видам продукування учнів з іноземної мови.

Методика навчання аспектів мови (формування мовних компетентностей). Етапи навчання фонетичного матеріалу в початковій школі. Інтерактивні технології навчання звуків іноземної мови, формування навичок вимови та інтонування на уроці іноземної мови. Процес засвоєння лексичного матеріалу: ознайомлення з новими лексичними одиницями та рецептивні види мовленнєвої діяльності (сприйняття на слух та зорове сприйняття). сучасні технології введення та активізації лексичних одиниць, словосполучень, сталих виразів на уроці іноземної мови. Методи формування граматичної компетенції молодших школярів. Формування вмінь роз'яснювати іншомовний граматичний матеріал, наводити приклади вправ та створювати ігрові ситуації та ігрові завдання, розробляти дидактичні ігри на основі іншомовного матеріалу.

Організація сучасного уроку іноземної мови в початковій школі. Структура та вимоги до сучасного уроку іноземної мови, оформлення конспекту уроку іноземної мови. Організація колективної та групової роботи як основа навчання усної іншомовної взаємодії учнів початкової школи. Ігрова діяльність на уроці іноземної мови як основа формування пізнавальної активності учнів. Види ігор на уроці іноземної мови. Особливості застосування методів навчання іноземної мови (аудіо-візуального, комунікативного методу, методу повної фізичної реакції, драматико-педагогічного методу ті інших). Поняття “вправа” та “система вправ”. Класифікація вправ у відповідності до їхнього призначення. Види контролю та оцінювання на заняттях з англійської мови. Очікувані результати з формування іншомовної компетентності учнів.

ОПП «Початкова освіта та інформатика»

Мета і завдання навчальної дисципліни – формування знань у здобувачів освіти про закономірності, закони, принципи, форми, методи, прийоми викладання теоретичного та практичного курсу інформатика в початковій школі (галузь – технології // "Комп'ютерна азбука" та «Сходинки до інформатики») та з методикою навчання окремих тем і питань курсу інформатики для молодших школярів. Основним завданням курсу є розкриття сутності складових частин і засобів сучасної методики, як науки; оволодіння методикою навчання окремих тем і питань шкільного курсу інформатики в початковій школі; вивчення функцій, видів контролю і оцінювання результатів навчання; формування у студентів – майбутніх учителів початкової школи – під час виконання практичних і лабораторних занять інформаційно-інформатичних компетентностей, необхідних для плідної професійно-педагогічної діяльності в галузі навчання інформатики молодших школярів.

Характеристика підручників та робочих зошитів інтегрованого курсу «Інформатика». Підручник та ігровий навчально-методичний комплекс – «Комп'ютерна азбука» (1 клас) та «Сходинки до інформатики 2-4 класи» (на електронних носіях). Робочий зошит на друкованій основі та його роль у навчанні учнів початкової школи інформатики. Типи завдань робочого зошита за рівнями складності. Взаємозв'язок підручника, робочого та ЕОР «Сходинки до інформатики» тощо .

Програма навчальної дисципліни: Теоретико-методичні засади курсу «Методика викладання інформатики». Педагогічні технології організації навчально-виховного процесу в початковій школі системи вивчення інформатики ("Комп'ютерна азбука" та «Сходинки до інформатики»). Сучасні підходи до формування у молодших школярів навичок роботи з ПК та ПЗНП в навчально-виховному процесі. Активізація самостійної пізнавальної діяльності молодших школярів на уроках та позаурочний час.

Роль та місце інформаційно-комунікаційних технологій в початковій школі. Розвиток інформаційних технологій у світі та в Україні. Перспективи розвитку шкільного курсу інформатики. Інформатика як наука та навчальний предмет у загальноосвітній школі. Методична система навчання інформатики в школі. Проблема пропедевтики курсу інформатики (мета, завдання, зміст курсу). Особливості різних варіантів викладання підготовчого курсу інформатики. Облаштування кабінету інформатики. Санітарно-гігієнічні вимоги до проведення інформатики. Профілактика комп'ютерної залежності дітей як соціально педагогічна проблема.

Методика проведення уроків інформатики у початковій школі. Рекомендації Міністерства освіти та науки України щодо проведення уроків інформатики у початковій школі. Особливості контролю та оцінювання навчальних досягнень учнів з підготовчого курсу інформатики. Структура уроку інформатики. Аналіз його складових частин. Організація і проведення різних типів уроків з інформатики. Підготовка вчителя до уроку інформатики у початковій школі.

Методи, форми та засоби навчання інформатики у початковій школі. Методи навчання інформатики у початковій школі. Їх класифікація. Форми й засоби навчання інформатики. Аналіз програмно-методичних комплексів «Комп'ютерна азбука», «Сходінки до інформатики» та методика роботи з ними.

Методика формування елементарних навичок роботи з комп'ютером. Уявлення про інформацію та інформаційні процеси.

Методика вивчення змістової лінії "Комп'ютер та його складові". Методика ознайомлення учнів з об'єктами операційної системи. Методика ознайомлення учнів з поняттям інформації, інформаційними процесами. Способи подання повідомлень. Дані, носії даних. Кодування та декодування повідомлень.

Методика ознайомлення молодших школярів з редакторами: графічним, текстовим, музичним. Комп'ютерна графіка та мультиплікація як засіб розвитку творчих здібностей учнів молодшого шкільного віку. Методика ознайомлення учнів з роботою текстового редактора. Методика ознайомлення учнів з роботою музичного редактора. Методика навчання учнів роботи у графічному редакторі.

Методика реалізації змістової лінії "Цифрові технології". Робота з презентаціями, проектна діяльність учнів. Методика ознайомлення учнів з інтернет-ресурсами: електронна пошта, скайп тощо. Методика формування умінь учнів створення презентації. Методика роботи над проектами.

Методика вивчення змістової лінії "Алгоритми та виконавці". Ознайомлення учнів з поняттям "алгоритм". Способи подання алгоритмів. Алгоритмічні структури. Методика ознайомлення учнів із виконавцем комп'ютерного середовища. Методика створення проектів у Scratch середовищі.

Питання розвитку та виховання молодших школярів у курсі "Інформатика". Позакласна робота.

Методика формування логічного мислення учнів початкових класів на уроках інформатики. Методика організації інтегрованих уроків з використанням ОТ у початковій школі. Методика організації позакласних заходів з інформатики для учнів початкових класів.

ОПП «Початкова та інклюзивна освіта»

Інклюзивна освіта в Новій українській школі: сутність, головні завдання і принципи. Сутність інклюзивної освіти. Нормативно-правове забезпечення інклюзивного навчання. Головні завдання та принципи розвитку інклюзивної освіти в НУШ. Проблеми стихійного інтегрування дітей з особливими потребами в освітній простір України. Універсальний освітній дизайн в інклюзивній освіті.

Роль асистента вчителя в класі з інклюзивним навчанням: основні функції і завдання, форми співпраці. Ролі та функції асистента вчителя в класі з інклюзивним навчанням. Основні компетенції, якими повинен володіти асистент вчителя. Побудова ефективних взаємовідносин між педагогом та його асистентом. Значення, сутність та моделі спільного викладання. Ведення документації асистентом вчителя.

Команда психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами. Основні завдання команди психолого-педагогічного супроводу. Склад команди психолого-педагогічного супроводу. Організація роботи команди психолого-педагогічного супроводу. Асистент дитини як відповідальний за соціальний супровід дитини.

Індивідуальна програма розвитку дитини з особливими освітніми потребами. Індивідуальна програма розвитку дитини з особливими освітніми потребами як документ реалізації освітньої траєкторії. Технологія розробки індивідуальної програми розвитку. Етапи виконання індивідуальної програми розвитку. Індивідуальний навчальний план.

Диференційоване викладання як засіб задоволення навчальних потреб усіх учнів. Диференціація змісту, процесу, кінцевих результатів. Диференційоване викладання в інклюзивному класі. Взаємозв'язок диференційованого викладання та оцінювання. Планування процесу оцінювання для подальшого диференційованого викладання. Приклади успішної практики залучення дітей з особливими освітніми потребами до інклюзивних шкіл («Casestudy»). Портфоліо як технологія якісного оцінювання навчальних досягнень. Облікове портфоліо вчителя інклюзивного класу початкової школи. Портфоліо учня інклюзивного класу.

Психолого-педагогічний супровід дітей з особливими освітніми потребами. Психолого-педагогічний супровід дітей з порушеннями зору. Психолого-педагогічний супровід дітей з порушеннями слуху. Психолого-педагогічний супровід дітей з порушеннями мовлення. Психолого-педагогічний супровід дітей з порушеннями опорно-рухового апарату. Психолого-педагогічний супровід дітей з порушеннями інтелектуального розвитку. Психолого-педагогічний супровід дітей з розладами аутистичного спектру. Психолого-педагогічний супровід дітей з затримкою психічного розвитку.

Психолого-педагогічний супровід дітей з ООП вдома. Партнерство між родиною і школою як необхідна передумова успішної інклюзії. Відповідальність батьків за виховання, навчання та розвиток дітей. Права батьків дитини з ООП. Правила зарахування дитини до закладів освіти.

Педагогічні технології інклюзивного навчання: класифікація та особливості застосування в умовах сучасної початкової школи. Зміст поняття «педагогічна технологія інклюзивного навчання молодшого школяра». Умови ефективного використання інноваційних технологій інклюзивного навчання. Педагогічна технологія диференційованого викладання: зміст і особливості застосування в інклюзивній початковій школі. Класифікація інноваційних технологій інклюзивного навчання молодших школярів із особливими потребами. Потенціал педагогічної технології «отримання індивідуальної допомоги» в роботі вчителя інклюзивної початкової школи. Інноваційна технологія особистого включення дітей із особливими потребами в освітній процес початкової школи. Комунікативні технології в початковій освіті учнів із особливими потребами. Педагогічні умови застосування технології «використання допоміжних цілей» в роботі вчителя інклюзивної початкової школи. Педагогічні технології

«всезагального включення» і «працюємо разом»: їх ресурси і алгоритми в інклюзивному навчанні учнів.

Сучасні технології навчання та виховання дітей з ООП. Нові сучасні освітні технології для корекції недоліків і попередження виникнення вторинних порушень у психофізичному розвитку дітей . Ігротерапія (мета, завдання, типи ігор, інвентар та обладнання, поради з методик проведення). Арт-терапія (музичні заняття, співи, танцетерапія, казкотерапія, гарденотерапія або квітникарство, ізотерапія, бібліотерапія, імаготерапія). Функція та завдання арт-терапії. Нестандартні терапевтичні впливи на дитину (кінезіотерапія, іпотерапія, дельфінотерапія, гарденотерапія або квіткарство, іпотерапія) у різних регіонах України. Навчальні ігри. Використання елементів програмованого контролю та навчання з застосуванням комп'ютерної техніки.

ОПП «Початкова освіта та дошкільна освіта»

Особливості творчого процесу. Види творчості та напрямки її досліджень.

Творчість як процес, його етапи. Вікові особливості творчості та мистецької діяльності. Адаптація до життя через творчість та мистецьку діяльність.

Психофізіологічні особливості творчого розвитку дитини. Психологічна характеристика творчої мистецької діяльності дитини. Уява і творчість у дитячому віці. Мислення. Фази творчого процесу за Я.О. Пономарьовим.

Психофізіологічні особливості творчо обдарованих дітей. Структура творчого процесу.

Динаміка мистецького розвитку дитини. Гра та сенсорний досвід як генетична основа виникнення дитячої творчості. Особливості творчого розвитку дітей дошкільного, молодшого шкільного, середнього шкільного та старшого шкільного віку. Індивідуальне і типове у дитячій творчості.

Розвиток дитячої творчості у різних видах діяльності. Творчість дітей у образотворчій діяльності. Універсальність дитячого малюнка. Стадії розвитку. Діагностичні можливості. Творчі завдання та художнє експериментування як засоби розвитку художньої творчості дітей. Оригінальні технології розвитку творчості дітей в образотворчій діяльності. Характеристика початкових творчих музичних проявів. Особливості творчих проявів дітей у художньо мовленнєвій діяльності. Казка як особливий засіб творчого розвитку. Технології розвитку словесної художньої творчості дітей. Експериментування та моделювання як засоби розвитку творчості дітей в конструктивній діяльності.

Значення предметно-просторового середовища та обладнання у розвитку творчості дітей в самостійній художній діяльності. Шляхи створення креативного предметно-просторового середовища. Особливості проявів творчості дітей у ігровій діяльності. Інтеграція видів художньої творчості та активізація творчого самовираження дітей в театралізованій діяльності та в процесі організації та проведення свят і розваг. Творчий розвиток у співпраці дитини і дорослого. Передумови та спільна творчість дитини і дорослого.

Загальна характеристика освітньої лінії «Дитина у сенсорно-пізнавальному просторі». Сенсорні еталони: колір, форма, величини, просторові уявлення. Елементи математичних уявлень: множина, число, лічба, обчислення, задача, геометричні фігури. Показники розвитку логіко-математичної компетенції.

Загальна характеристика освітньої лінії «Дитина у природному довкіллі». Природа рідного краю, природні умови України, охорона природи, водні та ґрунтові ресурси України, сезонні зміни в природі, рослинний світ України, тваринний світ України.

Методи ознайомлення дітей з природою. Наочні посібники в ознайомленні дошкільників з природою, практичні методи ознайомлення з природою, словесний та ігровий метод ознайомлення з природою, заняття як основна форма ознайомлення дітей з природою, екскурсії в природу та цільові прогулянки, праця дітей в природі, засоби фіксації знань дітей дошкільного віку про природу. Показники розвитку природничо-екологічної компетенції.

Технології викладання дисциплін природничо-математичного циклу. Загальні підходи до моделювання занять з дошкільниками за технологічними вимогами. Алгоритм підготовки вихователя до моделювання заняття за технологічними принципами. Педагогічно доцільні технології формування природничо-математичних уявлень у дошкільників.

Розвивальне навчання у системі традиційного. Технологія розвивального навчання, понятійний апарат. Розвивальне навчання в теоретичному аспекті (психолого-педагогічні дослідження). Мета і завдання розвивального навчання. Вимоги до особистості педагога. Уроки мови та читання постановки навчальної задачі за технологією розвивального навчання. Тема, мета, тип уроку. Створення навчальної ситуації з обговоренням результатів роботи. Постановка навчальної задачі з обговоренням завдань для вибору найоптимальнішого виконання. Підсумкова рефлексія. Загальна групова рефлексія. Домашнє завдання.

Читання та письмо у початковій школі за технологією ЧПКМ. Інноваційна технологія ЧПКМ (читання та письмо критичного мислення). Понятійний апарат. Методика створення середовища для критичного мислення. Вплив методів асоціації, сенкана, кубування для розвитку критичного мислення. Методика опитування та оцінювання за поданою технологією. Методика побудови модельних уроків читання та письма за технологією ЧПКМ. Загальні риси модельного уроку. Обґрунтування. Стадія виявлення знань з основи знань. Стадія усвідомлення виучуваного матеріалу. Метод «Позначки». Рефлексія. Словник для майбутнього учителя.

Технологія саморозвитку М. Монтесорі. Модель особистісно-орієнтованого підходу до навчання і виховання. Мета і завдання школи М. Монтесорі. Вимоги до особистості педагога. Робота з розвитку мови за системою М. Монтесорі.

Технологія чотирьох площин Технологія чотирьох площин у процесі мовної підготовки вчителів початкової ланки освіти.

Ігрові технології навчання. Ігрові завдання логічного характеру на уроках української мови та літератури.

Метод проектів як педагогічна технологія. Використання методу проектів на уроках української мови та літератури.

Теоретичні основи управління в системі дошкільної освіти. Стан проблеми підготовки професійних керівників для системи дошкільної освіти. Сутність понять «управління», «керівництво», «менеджмент». Об'єкт і суб'єкт управління. Розвиток науки управління. Методологічні основи науки управління. Закономірності та принципи управління. Класифікація організаційних структур управління: лінійні, функціональні, комбіновані. Поняття про педагогічну систему, її характеристика. Функції управління: сутність, зміст та особливості реалізації в ЗДО. Поняття управлінського циклу. Визначення функцій управління: вироблення і прийняття управлінських рішень, Визначення функцій управління в працях дослідників у галузі менеджменту, управління в системі освіти.

Організаційно-правові засади функціонування системи дошкільної освіти в Україні. Поняття «дошкільна освіта», «система дошкільної освіти». Завдання та принципи дошкільної освіти в Україні. Державна політика у сфері дошкільної освіти. Роль сім'ї у здобутті дошкільної освіти. Законодавча база функціонування дошкільної освіти в Україні. Завдання законодавства України про дошкільну освіту. Зміст Закону України "Про освіту" (2017). Значення та зміст Закону України "Про дошкільну освіту" (2018 р.). Заклад дошкільної освіти як педагогічна система і об'єкт управління Типи ЗДО та їх характеристика. Статус ЗДО, заснованих на різних формах власності. Значення та зміст Положення про дошкільний навчальний заклад та Статут ЗДО.

Управління закладом дошкільної освіти. Медичне обслуговування дітей у закладі дошкільної освіти та організація харчування дітей і дорослих членів колективу. Державні документи, що визначають порядок організації харчування дітей в закладі дошкільної освіти.

Норми харчування, натуральний набір продуктів. Режим харчування. Меню. Картотека страв. Санітарно-гігієнічні вимоги щодо організації харчування в ЗДО. Роль директора ЗДО в організації харчування.

Державні документи про медичне обслуговування дітей в ЗДО. Лікувально-профілактичні, медико-санітарні та оздоровчі заходи. Обов'язки медичних працівників ЗДО.

Атестація педагогів ЗДО. Нормативно-правова база атестації педагогічних працівників ЗДО Завдання атестації. Кваліфікаційні категорії та педагогічні завдання. Планування атестації. Процедура проведення атестації. Атестаційна комісія.

Управління системою дошкільної освіти в районі, місті, області, країні.

Державні органи управління в системі дошкільної освіти. Основні завдання органів управління освітою. Міністерство освіти і науки України – спеціально уповноважений центральний орган державної виконавчої влади у галузі освіти і науки. Повноваження МОН України в системі дошкільної освіти. Органи управління освітою, підпорядковані обласним, міським, районним державним адміністраціям та органами місцевого самоврядування, їх повноваження. Органи громадського самоврядування в освіті. Організація роботи органів управління в

системі дошкільної освіти. Структура районного, міського (Головного) управління освіти: начальник, заступники начальника, відділи дошкільної освіти, загальної середньої освіти, виховної роботи, інші підрозділи управління освіти. Основні функції структурних підрозділів управління освіти.

Особливості роботи управлінь освіти на сучасному етапі. Регіональні програми розвитку освіти, їх реалізація. Державний контроль за діяльністю закладів дошкільної освіти. Нормативно-правова база Державного контролю за діяльністю закладів дошкільної освіти. Види Державного контролю. Методи контролю. Принципи контролю. Державна атестація ЗДО – основний вид державного контролю. Оприлюднення результатів державного контролю.

РОЗДІЛ 3. Критерії оцінювання

Комплексний кваліфікаційний іспит

На підставі програми державного іспиту складаються екзаменаційні тестові завдання закритого та відкритого типів та практичне завдання у системі Moodle. Відповіді студентів під час іспиту мають показати: глибину розуміння і викладу матеріалу, повноту висвітлення теоретичних основ проблеми, врахування та аналіз сучасних досліджень науковців та методистів; логіку побудови відповіді, зв'язок питання з іншими питаннями курсу та суміжними дисциплінами; зв'язок теоретичного матеріалу з практичною діяльністю навчального закладу; знання науково-методичної літератури, сучасних програм; ерудицію, обізнаність, культуру усного мовлення та рівень володіння державною мовою.

При оцінюванні відповідей випускників магістратури враховуються наступні складові (табл. 1).

Таблиця 1

Складові державного іспиту, що підлягають оцінюванню

Складові іспиту, що підлягають оцінюванню	Кількість балів
<p>1. Тестова перевірка знань у системі Moodle: Включає питання з педагогіки (дидактика початкової освіти) та методик і технологій навчання освітніх галузей у початковій школі.</p>	60 балів
<p>2. Практичні завдання у системі Moodle: Включає виконання 2-х комплексних кваліфікаційних завдань. Перше - пов'язане із методиками та технологіями освітніх галузей в початковій школі. Друге – зі спеціалізації.</p>	40 балів

При оцінюванні відповідей на іспиті екзаменатори користуються такими вимогами та критеріями (табл. 2)

Таблиця 2

Критерії оцінювання відповідей студентів на комплексному кваліфікаційному іспиті

Критерії оцінювання	Кількість набраних балів	Оцінка		Рівень компетентності
		за нац. шкалою	за ECTS	
Студент магістратури, що показав всебічне, систематичне та глибоке знання навчально-програмного матеріалу; вміє вільно виконувати завдання, передбачені програмою, засвоїв основну та знайомий з додатковою літературою, яка	90-100	5	A	Високий

рекомендована програмою; засвоїв взаємозв'язок основних понять в їх значення для набуття професії; проявив творчі здібності в розумінні, викладанні та використанні навчально-програмного матеріалу				
Студент магістратури показав повне знання програмного матеріалу; успішно виконав передбачені у програмі завдання та засвоїв літературу, яка рекомендована програмою; показав систематичний характер знань за спеціальністю, спроможний їх самостійного поповнювати та оновлювати в ході подальшої професійної самоосвіти	80-89	4	B	Достатній
Студент магістратури вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; вміє контролювати власну діяльність; добирати аргументи для підтвердження думок, але має несуттєві помилки	70-79		C	
Студент магістратури значну частину теоретичного матеріалу відтворює на репродуктивному рівні; припускає суттєві помилки під час відповіді; вміє виконувати завдання, передбачені програмою; знайомий з основною літературою, яка рекомендована програмою	65-69	3	D	Середній
Студент магістратури не дає конкретну вичерпну відповідь; відхиляється від питання на іспиті; не аргументує відповідь прикладами; не посилається на літературні джерела; відчуває труднощі при встановленні зв'язку між питаннями та їх практичній реалізації в управлінській практиці	60-64		E	
Студент магістратури володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу; має прогалини в знаннях основного програмного матеріалу; припускався суттєвих помилок у відповідях на питання	35-59	2	FX	Низький
Студент магістратури не засвоїв матеріал у межах програм курсів дисциплін за фахом, не може відтворити навчальний матеріал	1-34		F	

Захист магістерської роботи

Оцінювання результатів магістерського дослідження відбувається з опорою на такі вимоги та критерії (табл. 3).

Таблиця 3

Шкала оцінювання відповідей і якості виконання магістерської роботи при її захисті

	Критерії оцінювання	Кількість балів
1.	Загальне оформлення роботи	10
2.	Вступ	18
	2.1. Актуальність	1
	2.2. Об'єкт	1

	2.3. Предмет	1
	2.4. Гіпотеза	1
	2.5. Наукова новизна	1
	2.6. Практичне використання	1
	2.7. Апробація результатів роботи (до 4-х наукових заходів)	5
	2.8. Публікації (до 3-х)	7
3.	I розділ. Теоретичний	7
	3.1. Висвітлення теоретичних питань	4
	3.2. Використання та посилання на першоджерела	3
4.	II розділ. Практичний	25
	4.1. Висвітлення власного доробку	15
	4.2. Опис організації дослідження та оформлення результатів експерименту	10
5.	Висновки	10
6.	Оформлення першоджерел	5
7.	Додаткові матеріали	5
8.	Доповідь та відповіді на запитання	15
	Всього:	100

СПИСОК ДЖЕРЕЛЬНОЇ БАЗИ

Нормативні документи про освіту

1. Закон України «Про освіту». К., 2017. URL: <https://mon.gov.ua>
2. Закон України «Про загальну середню освіту». К., 2020. URL: <https://mon.gov.ua/>
3. Державний стандарт початкової освіти. URL: <https://mon.gov.ua>
4. Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень учнів у системі загальної середньої освіти. URL: <https://mon.gov.ua>
5. Концепція «Нова українська школа». URL: <https://mon.gov.ua>
6. Професійний стандарт за професіями «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти», «Вчитель закладу загальної середньої освіти», «Вчитель з початкової освіти (з дипломом молодшого спеціаліста)». URL: <https://mon.gov.ua/ua/news/zatverdzheno-profstandart-vchitelya-pochatkovih-klasiv-vchitelya-zakladu-zagalnoyi-serednoyi-osviti-i-vchitelya-z-pochatkovoyi-osviti>
7. Типові освітні програми для закл. заг. серед. освіти, розроблені під керівництвом О.Я. Савченко. 1-2 класи, 3-4 класи / Уклад. А.В. Лотоцька. Харків : Вид-во «Ранок», 2020. 240 с.
8. Типові освітні програми для закл. заг. серед. освіти, розроблені під керівництвом Р.Б. Шияна. 1-2 класи, 3-4 класи / Уклад. А.В. Лотоцька. Харків : Вид-во «Ранок», 2020. 240 с.

Підручники і посібники з педагогіки

9. Бондар В. І. Дидактика. К., Либідь, 2005. 264 с.
10. Бондар В.І., Коханко О.Г. Дидактика: теорія і технологія її вивчення. Навчально-методичний посібник для студентів ВПНЗ спеціальності «Початкова освіта». К.: Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2012. 145 с.
11. Веретенко Т.Г. Загальна педагогіка. К. 2004.
12. Волкова Н.П. Педагогіка. Навчальний посібник для студентів вищих педагогічних закладів освіти. К., Видавничий центр «Академія». 2001. 512 с.
13. Габович А.Г., Головань С.М. Основи наукових досліджень: Підручник. К.: ДУІКТ, 2006.
14. Зайченко І.В. Педагогіка. Навчальний посібник для студентів ВПНЗ. К.: Освіта України, 2006. 528 с.
15. Коменский Я. А. Великая дидактика // *Коменский Я. А. и др. Педагогическое наследие* / Сост. В. М. Кларин, А. Н. Джурицкий. М.: Педагогика, 1989. С. 11-106.
16. Мойсеюк Н.Є. Педагогіка. Навчальний посібник. 4-е вид. К., 2003. 615 с.
17. Нова українська школа: poradnik dla vchitelya / Під заг. ред. Бібик Н. М. —К.: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2017. 206 с.
18. Савченко О. Я. Дидактика початкової школи: Підручник для вузів. Київ: Грамота, 2012. 504 с.
19. Фіцула М.М. Вступ до педагогічної професії: Навчальний посібник для студентів вищих педагогічних закладів освіти. 2-е вид. Тернопіль: Навчальна книга «Богдан», 2003. 136 с.

20. Фіцула М.М. Педагогіка. Навчальний посібник для студентів вищих педагогічних закладів освіти. К.: Видавничий центр «Академія». 2011. 527 с.

Підручники і посібники з методик та технологій навчання освітніх галузей у початковій школі

ОГ «Природнича» і «Громадянська та історична»

21. Байбара Т.М. Методика навчання природознавства в початкових класах: Навчальний посібник. К.: Веселка, 1998. 334 с.

22. Воронцова Т. та ін. Навчально-методичний посібник «Нова українська школа: методика навчання інтегрованого курсу «Я досліджую світ» у 1-2 класах закладів загальної середньої освіти на засадах компетентнісного підходу». Алатон. 2019. 128 с.

23. Гільберг Т. Навчально-методичний посібник «Нова українська школа: методика навчання інтегрованого курсу «Я досліджую світ» у 1-2 класах закладів загальної середньої освіти на засадах компетентнісного підходу» / Тетяна Гільберг, Світлана Тарнавська, Ніна Павич. Київ, Генеза. 2020. 256 с.

24. Гільберг Т. Навчально-методичний посібник «Нова українська школа: методика навчання інтегрованого курсу «Я досліджую світ» у 3-4 класах закладів загальної середньої освіти на засадах компетентнісного підходу» /Тетяна Гільберг, Світлана Тарнавська, Зоя Хитра, Ніна Павич. Київ, Генеза. 2020. 240 с.

25. Електронні версії підручників з ЯДС. URL: <https://imzo.gov.ua/pidruchniki/elektronni-versiyi-pidruchnikiv/>

ОГ «Математична»

26. Богданович М. В. Методика викладання математики в початкових класах : навчальний посібник. 4-те вид., переробл. і доп. Тернопіль : Навчальна книга «Богдан», 2014. 360 с.

27. Богданович М.В., Лищенко Г.П. Пропедевтика алгебри та геометрії в початковій школі. Посібник для вчителя. К.: Генеза, 2011. 208 с.

28. Коваль Л.В., Скворцова С.О. Методика навчання математики: теорія і практика: Підручник для студентів за спеціальністю 6.010100 «Початкове навчання», освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр». Харків: ЧП «Принт-Лідер», 2011. 414 с.

29. Математика: підручники 1-4 класів для закладів загальної середньої освіти НУШ. URL: www.mon.gov.ua

30. Тихоненко А.В. Величини у початковій школі: навчально-методичний посібник, Ч.3 / В.Сарієнко, В Чайченко. Слов'янськ: ДВНЗ«ДДПУ», 2018. 152 с.

31. Типові освітні програми для закладів загальної середньої освіти 1-4 класи.- Харків: Вид-во «Ранок», 2020.

ОГ «Мовно-літературна»

32. Вашуленко М. та ін. Методика навчання української мови в початковій школі. К.: Літера. 2010. 363с.

33. Канищенко А., Ткачук Г., Дорош Г. та ін. Українська мова з методикою навчання в початкових класах (інтегрований курс, 3-є видання). Тернопіль: Навч. кн. Богдан. 261с.

34. Каніщенко А.П., Чабайовська М.І. Методика роботи над одним словом. Тернопіль: Навч. кн. Богдан, 2011. 128с.

35. Коваль Г.П., Деркач Н.І. та ін. Методика викладання української мови: наук.-метод. посібник. Рівне, 2002.

36. Мельничайко О.І. Українська мова. Вивчення елементів синтаксису в початкових класах: Методичний посібник. Тернопіль: Навчальна книга «Богдан», 2006.

37. Методика викладання української мови: Навчально-методичний посібник / Коваль Г.П., Деркач Н.І., Захарчук З.О., Іванова Л.І. Рівне: 2002.

38. Наумчук М., Будна Н. Розвиток зв'язного мовлення молодших школярів. Навч. Посібник. Т.: Навч.кн. Богдан, 2004. 64с.

39. Пономарьова К. Розвиток зв'язного мовлення молодших школярів. К.: Кімо, 2006. 148с.

40. Савченко О. Я. Методика читання у початкових класах. К. : Освіта, 2007. 332 с.

41. Чабайовська М.І. Єдині зразки каліграфічного письма букв українського алфавіту та цифр. навч. посібник: вид. 2-е, доповн. і переробл. Тернопіль: Мальва – ОСО, 2018. 116 с.

ОГ «Технологічна»

42. Веремійчик І.М. Методика трудового навчання в школі. Тернопіль: Мальва - ОСО, 2004.

43. Глінка І.В., Довгопола Н.О. Матеріали до уроків трудового навчання 1-4 класів. Х.: Вид-во «Ранок», 2012. 224с.

44. Дизайн і технології. 1 клас: навч.-метод. посіб. для вчителя : розроб. відповідно до Тип. освіт. програми "Дизайн і технології" під керівництвом О. Я. Савченко : метод. роз'яснення, конструктор особистіс. і компетентніс. орієнт. занять, орієнтов. календар. планування, розроб. занять / Т.С. Мачача [та ін.]. Київ : Освіта, 2018. 63 с.

45. Дизайн і технології. 1 клас : навч. посіб.-альбом : [поуроч. розробки, інструкції, шаблони, аудіобанк] : [розроблено відповідно до Тип. освіт. програми "Дизайн і технології" під кер. О. Я. Савченко] / Т.С. Мачача [та ін.]. - Київ : Освіта, 2018. - 93 с.

46. Ігри та ігрові технології на уроках трудового навчання [Текст] : навч.-метод. посіб. / Л. О. Савченко, Н. В. Волкова, Ю. С. Кулінка ; Криворіз. пед. ін-т Держ. вищ. навч. закл. "Криворіз. нац. ун-т". Кривий Ріг : КПІ ДВНЗ "КНУ", 2012. 284 с.

47. Технічна творчість учнів основної школи у процесі проектної і технологічної діяльності [Текст] : навчально-методичний посібник / А. М. Тарара ; Нац. акад. пед. наук України, Ін-т педагогіки. К. : Педагогічна думка, 2014.

48. Трофанова М. П. Графічна підготовка молодших школярів у системі трудового навчання. - Кривий Ріг : Видавничий дім. 2006. 128 с.

ОГ «Мистецька»

49. Зязюн І. А. Творчий розвиток особистості засобами мистецтва : Навчально-методичний посібник / І. А. Зязюн;[за ред., передмова Н. Г. Ничкало]. Чернівці : Зелена Буковина, 2009. 251 с.

50. Кириченко М. А. Основи образотворчої грамоти : навч. посіб. 2-ге вид., перероб. і допов. К. : Вища шк., 2002. 190 с.
51. Коновець С. В. Колективні заняття з образотворчого мистецтва в школі / С. В. Коновець // Постметодика. Полтава, 1997. №4. С.42-45.
52. Коновець С. В. Образотворче мистецтво в початковій школі. Метод. пос. Рівне: "Каліграф", 2000. 80 с.
53. Коновець С.В. Образотворче мистецтво в початковій школі. Київ. 2000.
54. Лайсанова М.О. Уроки образотворчого мистецтва. Тернопіль: Навч. книга Богдан, 2003.
55. Любарська Л.М., Резниченко М.І. Образотворче мистецтво. Київ. Форум, 2002.
56. Методика навчання мистецтва у початковій школі: Посібник для вчителів / Л.М. Масол, О.В. Гайдамака, Е.В. Белкіна, О.В. Калініченко, І.В. Руденко. Х. : Веста : Видавництво «Ранок». 2006. 256 с.
57. Янковська І.М. Формування у молодших школярів умінь організувати художню діяльність з образотворчого мистецтва : навч.-метод. посіб. для вчит. початк. класів та образотв. мистец. К. : НПУ імені М.П. Драгоманова, 2012. 201 с.
- ОГ «Соціальна та здоров'язбережувальна», «Фізкультурна»***
58. Валецька Р.О. Методика навчання основ здоров'я: підручник. Луцьк: ПраТ «Волинська обласна друкарня», 2012. 236 с.
59. Ващенко О.М. Організація і методика здоров'язбережувальної діяльності молодших школярів. Перший цикл навчання: 1-2 класи: Навч.- метод. посіб. / Уклад. О.М. Ващенко, Л.В. Романенко, К.А. Романенко; за заг. ред. О.М. Доукіної. К.: Літера, 2017. 128 с.
60. Ващенко О.М. Організація і методика здоров'язбережувальної діяльності молодших школярів. Другий цикл навчання: 3-4 класи: Навч.- метод. посіб. / Уклад. О.М. Ващенко, Л.В. Романенко, К.А. Романенко; за заг. ред. О.М. Доукіної. К.: Літера, 2017. 80 с.
61. Ващенко О. Години здоров'я в початковій школі. К.: Шк. світ, 2007. 128с.
62. Воронцова Т.В., Оніщенко В.В., Пономаренко В.С. Основи здоров'я: Посіб. для вчит. К.: Видавництво «Здоров'я через освіту», 2014. 376 с.
63. Кузменкова О.Д., Сліпенко Д.П. Фізична культура в початковій школі. К.: Шкільний світ, 2013. 118 с.
64. Сергієнко Л.П. Практикум з теорії та методики фізичного виховання: Навчальний посібник. Харків: «ОВС», 2007. 271 с.
65. Хвилинки здоров'я – щодня. 1-2 класи / упоряд. В.П. Порошук. Х.:Вид. група «Основа», 2018. 222 с.
66. Динамічні перерви. 1-2 класи. / упор. В.П. Порошук. Х.: Вид. група «Основа», 2018. 221, [3] с.

Підручники і посібники зі спеціалізацій
ОПП «Початкова освіта та іноземна мова»
Методика навчання іноземної мови

67. Бігич О.Б. Теорія і практика формування методичної компетенції вчителя іноземної мови початкової школи: Навчальний посібник. Київ: Ленвіт, 2006. 200с.
68. Кміть О.В. Методика навчання англійської мови у початковій школі: Конспект лекцій для студентів спеціальності 013 Початкова освіта, спеціалізації іноземна мова (англійська), освітній ступінь - магістр, Чернігів: ЧНПУ, 2017. 117с.
69. Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика: Підручник для студ. класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів / О.Б. Бігич, Н.Ф. Бориско, Г.Е. Борецька та ін. Київ: Лунвіт, 2002. 328 с.
70. Ніколаєва С.Ю. Основи сучасної методики викладання іноземних мов (схеми і таблиці): Навчальний посібник. Київ: Ленвіт, 2008. 285 с.
71. Практикум з методики викладання англійської мови у середніх навчальних закладах: Посібник. Вид. 2-е. / кол. авторів під керівн. С.Ю. Ніколаєвої. Київ: Ленвіт, 2004. 360 с.
72. Роман С.В. Методика навчання англійської мови у початковій школі: Навчальний посібник. Київ: Ленвіт, 2013. 208 с.

ОПП «Початкова освіта та інформатика»
Методика навчання інформатики

73. Підручники: “Комп'ютерна азбука” (1 клас) та “Сходинки до інформатики 2-4 класи” – підручники, робочі зошити, ЕОР
74. Інформатика. Робочий зошит. 3 клас [Текст] : [навч. посіб. для загальноосвіт. навч. закл.] / Н. В. Морзе, І. О. Большакова, В. П. Вембер. - Київ : Оріон, 2017. 80 с.
75. Коршунова О.В. Робочий зошит. Інформатика 2 клас. Київ: Генеза, 2015.
76. Коршунова О.В. Робочий зошит. Інформатика 3 клас. Київ: Генеза, 2015.
77. Коршунова О.В. Робочий зошит. Інформатика 4 клас. Київ: Генеза, 2015.
78. Коршунова О.В. Сходинки до інформатики [Текст] : підруч. для 2 кл. загальноосвіт. навч. закл. 2-ге вид., 2013. 112 с.
79. Коршунова О.В. Сходинки до інформатики [Текст] : підруч. для 3 кл. загальноосвіт. навч. закл. 2-ге вид., 2014. 175 с
80. Коршунова О.В. Сходинки до інформатики [Текст] : підруч. для 4 кл. загальноосвіт. навч. закл. 2-ге вид., 2015. 142 с.
81. Макаренко Л.Л. Інформатика в початковій школі. Посібник для студентів. Київ–Херсон : “Олді-плюс”, 2014. 110 с.
82. Сходинки до інформатики : підруч. для 3 кл. загальноосвіт. навч. закл. / Г. В. Ломаковська [та ін.], 2013. 159 с.
83. Сходинки до інформатики. Робочий зошит [Текст] : навч. посіб. для 2 кл. / Г. В. Ломаковська [та ін.]. К. : Освіта, 2013. 63 с.

ОПП «Початкова та інклюзивна освіта»***Інклюзивна освіта***

84. Будник О. Соціально-педагогічні засади впровадження інклюзивної освіти у Новій українській школі. *Професійна підготовка фахівців у вимірі нових освітніх реалій: український і зарубіжний досвід: монографія*. Івано-Франківськ: НАІР, 2019. С. 258-272.

85. Заєркова Н.В. Індивідуальне оцінювання дітей з особливими освітніми потребами. Технологія «портфоліо». URL: <https://www.slideshare.net/lanalana63/ss-16336035>

86. Колупаєва А. А. Навчання дітей з особливими освітніми потребами в інклюзивному середовищі: навчально-методичний посібник. Харків : Вид-во «Ранок», 2019. 304 с.

87. Колупаєва А.А., Данілавічюте Е.А., Литовченко С.В. Професійне співробітництво в інклюзивному навчальному закладі : навчально-метод. посібник. К. : Видавнича група «А.С.К.», 2012. 192 с.

88. Колупаєва А. Діти з особливими освітніми потребами та організація їх навчання : наук.-метод. Посібник/ К. Науковий світ, 2010. 196 с.

89. Педагогічні технології інклюзивного навчання / А.А. Колупаєва., О.М. Таранченко. Харків: Вид-во «Ранок», ВГ «Кенгуру», 2018 .160 с.

90. Порошенко М.А. Інклюзивна освіта: навчальний посібник. Київ: ТОВ «Агенство «Україна», 2019. 300 с. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/inkluzyvne-navchannya/posibniki/inklyuziyavnz.Pdf>

91. Практика асистента педагога: міжнародний й український контекст: результати дослідження / О. Федоренко, О. Мартинчук, Н. Софій, Г. Лук'янова, О. Кошіль, Т. Симоненко, Л. Байда, Ю. Найда. Київ: ФОП Парашин, 2020, 122 с.

92. Таранченко О.М., Найда Ю.М. Диференційоване викладання в інклюзивному класі: навчально-методичний посібник / За заг. редакцією Колупаєвої А.А. К.: Видавнича група «А.С.К.», 2012. 124 с.

93. Управління педагогічними інноваціями в інклюзивній освіті: Навч. пос. / А.М. Ананьєв, С.В. Воронова, М.В. Малік та ін.; за заг. ред. С.К. Хаджирадєвої. К.: Освіта України, 2014. 244 с.